

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-3-73 (Devralma)
Karar Sayısı : 17-41/648-286
Karar Tarihi : 14.12.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Nimet KAVAK, Pelin TEBER

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhracat ve İthalat A.Ş.
Temsilci: Mustafa Harun GÜMÜŞEL
Akyol Mah. Merkez Sok. No:240 A Milas/Muğla

(1) **D. DOSYA KONUSU:** İlknak Su Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.'nin %55 oranındaki hissesinin ve tek kontrolünün Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhracat ve İthalat A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 10.11.2017 tarih ve 8240 sayılı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 01.12.2017 tarih ve 2017-3-73/Öİ sayılı Devralma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, söz konusu devralma işlemine izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(4) Bildirimde özetle; İlknak Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (İLKNAK) %55 oranındaki hissesinin ve tek kontrolünün, Blue Aqua Su Ürünleri A.Ş. (BLUE AQUA) tarafından Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhracat ve İthalat A.Ş.'ye (GÜMÜŞDOĞA) devredilmesi işlemine izin verilmesi talep edilmiştir.

(5) Tarafların her ikisi de su ürünleri üretimi, ihracatı ve ithalatı alanında faaliyet göstermekte olup, söz konusu işlem, İLKNAK'ın kontrol yapısında değişikliğe yol açacağı için 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) ilgili hükümleri ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralmadır. Tarafların cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile belirlenen ciro eşiklerini aştığı ve bu nedenle işlemin izne tabi olduğu anlaşılmıştır.

(6) Etkilenen pazar kavramı 2010/4 sayılı Tebliğ'in ekinde yer alan Bildirim Formunun 5. maddesinde; "*Bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve a) Taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında faaliyette bulunduğu (yatay ilişki), b) Taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu (dikey ilişki) ilgili ürün pazarları*" olarak tanımlanmaktadır.

- (7) Pazara yönelik olarak işlem taraflarınca sunulan bilgilerde, alabalığın çoğunlukla ihraç edildiği, Türkiye’de levrek ve çipuranın alabalığa göre daha fazla tercih edildiği, levrek ve çipuranın üretim süreçlerinin birbirine daha yakın olduğu (çipuranın levreğe göre daha hızlı büyüdüğü, büyüme süresinin çipurada 18-20 ay, levrekte en az 20 ay olmak üzere 24 aya kadar uzayabileceği öte yandan alabalığın büyüme süresinin 6 aydan 12 aya kadar değiştiği) ve levrek ve çipura fiyatlarının genellikle paralel seyrettiği ifade edilmiştir. Bu bilgiler ışığında alabalık ile levrek-çipuranın farklılaştığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla dosya bakımından etkilenen pazarların, tarafların faaliyetlerinin yatay anlamda örtüştüğü “sofralık levrek-çipura yetiştiriciliği” pazarı ve dikey örtüşmenin yaşandığı “balık yemi” ile “yavru balık” pazarları olarak ele alınması mümkündür. Öte yandan, inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa, pazar tanımı yapılmayabilmektedir. İnceleme konusu uygulamanın yapılabilecek en dar pazar tanımlarında dahi rekabetçi endişe yaratmaması nedeniyle ilgili ürün pazarlarının belirlenmesine gerek görülmemiştir.
- (8) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından çıkarılan Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği ve 4/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ uyarınca, su ürünleri üretimi denizlerde ve iç sularda bulunan bitkiler, hayvanlar ve bunların yumurtalarının yetiştiricilik veya avcılık yöntemiyle elde edilmesidir. Balıklar özelinde, yetiştiricilik yönteminde yavru balıklar ve balık yemi girdi olarak kullanılmaktadır. Kuluçkahanelerde damızlık su ürünlerinden elde edilen yavru balıklar öncelikle adaptasyon tesislerinde yetiştiricilik aşamasına hazır hale getirilmekte, daha sonra yetiştiricilik tesislerinde gramlarına ve suyun sıcaklık derecesine göre değişen oranlarda verilecek balık yemi ile sofralık balık haline gelmektedir. Bu aşamaya gelen sofralık balık ham şekilde tüketilebileceği gibi işlenip paketlenerek de satışı sunulabilmektedir. Bu alanda faaliyet gösteren teşebbüsler sadece sürecin farklı aşamalarında veya dikey bütünlük olarak hem balık yemi üreticiliği hem de yavru ve sofralık balık yetiştiriciliği alanlarında bulunabilmektedirler.
- (9) Dosya mevcudu bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucu, 2000-2016 yılları arasındaki dönemde Türkiye’de avcılıktan elde edilen su ürünleri miktarı azalma eğilimi gösterirken, yetiştiricilik yöntemi ile elde edilen su ürünleri miktarının zamanla arttığı görülmüştür. Yine de Türkiye’de toplam su ürünlerinin önemli bir kısmı avcılık yöntemi ile elde edilmektedir. 2016 yılında Türkiye’de üretilen toplam balık miktarı 588.715 ton olup, bunun 335.320 tonu (%57) avcılık, 253.395 tonu (%43) yetiştiricilik ile piyasaya kazandırılmıştır. Avcılık daha çok denizlerde yapılmakta iken, yetiştiricilik dengeli bir şekilde hem denizlerde hem de iç sularda yapılmaktadır. Bu noktada ilgili ürün pazarının avcılık ve yetiştiricilik kırılımında nasıl belirleneceği sorunu karşımıza çıkmaktadır. Bildirime konu işlem bakımından tarafların avcılık faaliyetinin bulunmaması, yine tarafların ürettiği balık türlerinin (alabalık, çipura ve levrek) avcılıktan ziyade yetiştiricilik yöntemi ile elde edilmesi, avcılık ile elde edilen bu tür balıkların miktarının toplam avlanan balık miktarı içinde yok sayılabilecek düzeyde düşük olması sebepleri birlikte değerlendirildiğinde incelemenin sadece yetiştiricilik verileri üzerinden devam etmesinde sakınca görülmemiştir.
- (10) Bildirim Formunda yetiştiricilik ile elde edilen balıkların 2016 yılı itibarıyla %97’sinin alabalık, çipura ve levrek olduğu, alabalık üretiminin iç sularda, levrek ve çipura üretiminin deniz yüzeyinde kurulan tesislerde yapıldığı, levrek ve çipura fiyatlarının genellikle paralel seyretmesi ve yetiştiricilik sürelerinin yakın olmasından dolayı bu iki türün birbirine ikame sayılabileceği ifade edilmiştir.

- (11) Tarafların genel olarak su ürünleri pazarı ile daha dar belirlenen pazarlar bakımından pazar paylarına aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 1- Türkiye Su Ürünleri Pazarında Tarafların Türkiye Pazarına Satış Verileri

	2015				2016			
	Miktar (ton)	Payı %	Ciro (TL)	Payı %	Miktar (ton)	Payı%	Ciro (TL)	Payı %
GÜMÜŞDOĞA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İLNAK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Türkiye İç Tüketimi ¹	661.949		2.619.995.557		525.320		2.730.808.299	

- (12) Yukarıda yer alan veriler doğrultusunda tarafların devralma sonrasında toplam pazar paylarının genel su ürünleri pazarında en çok %(.....) oranında olacağı görülmüştür. Her ne kadar Türkiye pazarındaki iç tüketim verileri ve teşebbüslerin iç piyasaya satışları üzerinden pazar payları hesaplanmış olsa da; işlem taraflarının toplam üretimlerinin Türkiye toplam üretimine oranı dikkate alındığında da işlem sonucunda 2016 yılı toplam paylarının tutar bakımından %(.....) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2- Türkiye Levrek ve Çipura Yetiştiriciliği Pazarlarında Tarafların Satış Miktarları

	2015		2016	
	Miktar (ton)	Payı (%)	Miktar (ton)	Payı (%)
Levrek				
GÜMÜŞDOĞA-Levrek	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İLNAK-Levrek	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Taraflar Toplam Levrek	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Türkiye Toplam Levrek Üretimi ²	75.164		80.847	
Çipura				
GÜMÜŞDOĞA-Çipura	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İLNAK-Çipura	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Taraflar Toplam Çipura	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Türkiye Toplam Çipura Üretimi	51.844		58.254	

- (13) Öte yandan yukarıda yer alan tablodan da, daha dar olarak ele alınabilecek olan levrek ve çipura balıklarının yer aldığı pazarda devralma sonrası pazar payının miktar bakımından en fazla %(.....) olacağı görülmüştür.
- (14) Rakiplerin konumunun değerlendirilmesi bakımından; pazarda faaliyet gösteren Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş. (KILIÇ) ve Çamlı Yem Besicilik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin sofralık levrek ve çipura pazarında ciro bazında sırasıyla yaklaşık olarak %(.....) ve %(.....), miktar bazında ise sırasıyla %(.....) ve %(.....) pazar paylarına sahip olduklarının tahmin edildiği bildirilmiştir.

¹ Söz konusu Türkiye iç tüketimi verilerine Türkiye üretiminden ihracat verileri çıkarılarak, ithalat verileri eklenerek ulaşılmıştır.

² Türkiye toplam üretimi verisinden ihracata giden kısım çıkarılıp bu veriye ithalat yoluyla gelen kısım da dahil edildiğinde ulaşılan Türkiye iç tüketiminin, toplam üretimden %10 kadar daha az olduğu göz önüne alınsa da, bu durum birleşen tarafların toplam pazar payında kayda değer bir değişikliğe yol açmamaktadır.

- (15) Diğer yandan tarafların faaliyet alanlarından yem ve yavru balık üretiminin dikey etkilenen pazarlar olması nedeniyle, bu pazarlardaki pazar paylarına da yer vermek gerekmiştir. İşlem taraflarından GÜMÜŞDOĞA'nın yem pazarında yaklaşık %(.....) oranında; devralınan İLKNAK'ın ise yavru levrek ve çipura pazarında yaklaşık %(.....) oranında paya sahip olduğu bildirilmiştir. Dikey ilişkili olan yem pazarı ve yavru balık pazarına ilişkin olarak, bir yavru levrek ve çipuranın 1 kg sofralık balık haline gelebilmesi için ortalama yem gereksiniminin 2,75 kg olduğu ve bir levrek ve çipuranın büyüme süresinin 18 aydan 20 aya kadar sürdüğü ve yavru balık sözleşmelerinin 5-6 yıllık sürelerle yapıldığı ifade edilmiştir. GÜMÜŞDOĞA, İLKNAK'ın mevcut yavru balık sözleşmelerinin de 5-6 yıllık sürelerle yapılmış olduğunu, dolayısıyla işlem sonrasında bu taahhütlerin devam ettirileceğini ve bu taahhütler devam ederken yavru balık satışının yalnızca GÜMÜŞDOĞA'ya yapılmasının mümkün olmadığını ifade etmiştir. Bu kapsamda tarafların dikey pazarlardaki paylarının düşüklüğü göz önünde bulundurularak dikey etkilenen pazarlara yönelik bir rekabetçi endişe doğmayacağı değerlendirilmiştir.
- (16) Yukarıda yer verilen bilgiler dikkate alındığında, başvuru konusu işlem neticesinde, işlem taraflarının Türkiye'de etkilenen pazarlardaki paylarının düşük olması nedeniyle, hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.